

Persdossier

UKELILA: de sociale kracht van muziek

Muziekbeoefening geeft een boost aan de persoonlijkheidsontwikkeling van kinderen. Initiatieven zoals 'El Sistema' (ontstaan in Venezuela) en 'Het Leerorkest' (Amsterdam) laten zien dat kinderen door samen te musiceren veel meer leren dan een muziekinstrument bespelen. De orkesten krikken hun zelfwaardegevoel op. Spelend ontwikkelen ze vaardigheden en attitudes die hen helpen om zich sociaal, emotioneel en intellectueel te ontplooiën. 'El Sistema' wordt internationaal erkend en geprezen om haar sociale effecten.

Daarom wil *vzw Muziek voor Ieder Kind* (MIK) kinderen die daartoe weinig kansen krijgen, leren musiceren daar waar we hen sowieso aantreffen: in hun basisschool. Heel wat kinderen vinden immers de weg niet naar de muziekacademie omdat allerlei barrières dat belemmeren: hindernissen van financiële, sociale of culturele aard. Met het programma UKELILA krijgen zij extra kansen om hun talenten en persoonlijkheid te ontwikkelen.

Muziekbeoefening maakt slim en sociaal

Samen muziek spelen helpt kinderen een heleboel nuttige vaardigheden en attitudes ontwikkelen: zelfvertrouwen, concentratievermogen, verantwoordelijkheidszin, discipline, naar elkaar luisteren, samenwerken, e.d.

Muziekeducatie wakkert de creativiteit aan, bevordert de emotionele ontwikkeling, verbetert schoolprestaties, vermindert concentratieproblemen en bevordert integratie. Kortom: musiceren maakt kinderen slimmer en socialer. Cfr. www.muzykmaaktslim.nl.

Krachtlijnen van UKELILA

1. Muziek in de basisschool

- ✓ Kinderen leren een muziekinstrument spelen in de basisschool, tijdens de normale lessen (1u/week). Iedereen doet mee, net zoals aan de reken- of taallessen.
- ✓ De basisscholen staan in voor cofinanciering van het project: zij zetten per deelnemende klas een lestijd in voor een muziekleerkracht.
- ✓ Het gaat om langlopende trajecten, die starten in het 3de of 4de leerjaar en 3 of 4 jaar lopen. Op die manier heeft UKELILA écht een grote impact op de kinderen.
- ✓ Scholen met een hoog percentage zgn. indicatorleerlingen krijgen voorrang. Zo draagt UKELILA bij aan gelijke onderwijskansen.

2. Professionele muzikanten

- ✓ De lessen worden gegeven door professionele muzikanten, aangevuld met studenten uit het hoger muziekonderwijs.
- ✓ De lesgevers komen voornamelijk van de lokale muziekacademies. Op dit ogenblik werken in het pilootproject in Genk ook twee studenten mee, resp. van het Lemmensinstituut (LUCA School of Arts) en de KHLim lerarenopleiding muzikale opvoeding.

3. Een innovatieve methode

- ✓ Het project maakt gebruik van een innovatieve pedagogisch-didactische aanpak, geïnspireerd op 'El Sistema' (Venezuela) en 'Het Leerorkest' (Amsterdam).
- ✓ De kinderen leren in kleine groepjes (ca. 8 leerlingen) meteen een instrument bespelen. Ze leren al snel samenspelen en vormen al na enkele weken een heus orkest, zelfs al kunnen ze maar 1 of 2 noten spelen op hun instrument. Samenspel primeert boven techniek. Muzikale passie komt eerst, verfijning volgt later. Na enkele maanden staan de kinderen al op het podium voor een publiek ('learning through performing').
- ✓ Klassiek opgeleide muziekdocenten zijn uiteraard niet vertrouwd met dergelijke aanpak. Het vergt van hen dan ook een echte cultuuromslag. Daarvoor is een open geest, maar ook coaching en begeleiding nodig. Voor die coaching kunnen we beroep doen op MUSICA, Impulscentrum voor Muziek. MUSICA heeft veel expertise in huis omtrent muzikale ontwikkeling van kinderen, en ondersteunt ons in het ontwikkelen van het artistiek-pedagogisch kader van UKELILA.

4. Ieder kind een instrument

- ✓ We zetten vnl. harmonieorkestinstrumenten in omwille van doorgroeimogelijkheden voor de kinderen naar lokale harmonieën en fanfares. In sommige projecten vullen we aan met strijkinstrumenten, in Genk bijv. viool en cello.
- ✓ We werken samen met muziekacademies en lokale harmonieën en fanfares. Zij geven ons instrumenten in bruikleen, in ruil voor onderhoud en herstellingen van deze instrumenten.

Pionierswerk in Vlaanderen

De aanpak van UKELILA bewees reeds zijn nut in de ons omringende regio's. "**Het Leerorkest**" in Amsterdam, "**Jedem Kind ein Instrument**" in het Duitse Ruhrgebied, "**Orchestre à l'école**" in Frankrijk of "**ReMuA**" in Brussel, Het zijn allemaal initiatieven die zich toeleggen op kinderen die moeilijker toegang hebben tot het regulier muziekonderwijs en die opmerkelijke resultaten boeken. In Amsterdam en het Ruhrgebied investeert de overheid nu fors mee waardoor deze aanpak een aanzienlijke schaalgrootte bereikt heeft. In Vlaanderen is dit nog vrijwel onontgonnen terrein.

Vorig schooljaar is DeFilharmonie in een Antwerpse school gestart met een kleinschalig experiment met de methode van Het Leerorkest: het **OpMaatorkest**. Voor het overige bestaat in Vlaanderen

weinig of geen ervaring met deze innovatieve aanpak. Ons project levert dus pionierswerk en heeft de ambitie om deze aanpak in Vlaanderen mee ingang te doen vinden, samen met DeFilharmonie.

Historiek

Aan UKELILA is een denk- en zoekproces vooraf gegaan dat begon in 2011. Onder impuls van RIMO Limburg en het Streekfonds Een Hart voor Limburg is de werkgroep 'Sociale inclusie door muziek' opgericht met mensen uit diverse sectoren.

Een eerste proefproject ging in september 2012 van start in 2 basisscholen in Maasmechelen. Masterstudenten muziekpedagogie gaven er wekelijks een uur muziekinitiatie in het eerste leerjaar (voortraject met zang en ritmespelletjes, waar orkestinstrumenten nog niet aan de orde zijn).

In januari 2014 kon het pilootproject in Genk van start gaan. Ruim 80 leerlingen van twee basisscholen (3de en 4de leerjaar) leren er een instrument bespelen en samenspelen in een heus orkest.

Om UKELILA te beheren en uit te bouwen is in januari 2014 de **vzw 'Muziek voor Ieder Kind' (MIK)** opgericht. In aanloop naar vzw MIK heeft vzw RIMO Limburg het 'draagmoederschap' van de projecten op zich genomen voor het indienen van de nodige subsidiedossiers en het administratief beheer daarvan.

Pilootproject UKELILA Genk

Sinds januari jl. leren 82 leerlingen van het 3de en 4de leerjaar van **GO! basisschool Stippeestap** en de **St-Jozefmeisjesschool** een muziekinstrument spelen. De scholen liggen in dezelfde straat op slechts 150m van elkaar. Dat maakt een verregaande samenwerking mogelijk: de leerlingen zitten in gemengde groepjes voor hun instrument. De meeste leerlingen komen uit Waterschei of Zwartberg. Beide scholen zijn heel tevreden over deze netoverschrijdende samenwerking.

De kinderen konden kiezen uit viool, cello, trompet, hoorn, trombone, bariton, dwarsfluit, klarinet, hobo, fagot of saxofoon. 11 muziekleraars (9 beroepsmuzikanten en 2 studenten) geven de lessen. Hans Van Regenmortel van **Musica** coacht het team.

De **Genkse Academie Muziek Woord Dans** geeft een 30-tal instrumenten gratis in bruikleen, en ook de **Koninklijke Harmonie Waterschei-Zwartberg** steunt het project. We hopen dat Ukelila voor de kinderen en hun ouders de drempel verlaagt naar het kunstonderwijs en amateurmuziekverenigingen. Zij die 'meer' willen, kunnen daar ook 'meer krijgen'. Zo ontstaat kruisbestuiving tussen Ukelila en de academies en muziekverenigingen.

Geplande uitbouw van Ukelila

Ukelila Houthalen

- **Aanvang:** september 2014
- **Betrokken school:** VBS Meulenberg, 3° en 4° leerjaar
- **Lokale partners:** Koninklijke Harmonie De Eendracht Meulenberg & Omni Tutti Orkest

Ukelila Maasmechelen

- **Aanvang:** september 2014
- **Betrokken scholen:** in bespreking
- **Lokale partners:** Koninklijke Harmonie Vrij Vooruit Eisden, Koninklijke Oude Fanfare St-Cecilia, Gemeentelijke Academie Muziek Theater Dans Maasmechelen

Ukelila Beringen

- **Aanvang:** september 2015
- **Betrokken school:** VBS De Horizon, Beringen-Mijn
- **Lokale partners:** Stedelijke Academie voor Muziek, Woord en Dans Beringen + lokale amateurmuziekverenigingen (nog te verkennen)

Muziek voor Ieder Kind (MIK)

MIK vzw is opgericht op 13 januari 2014 en staat in voor het beheer en de uitbouw van de Ukelila-projecten.

Stichtende leden:

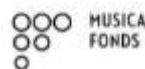
- Marc Erkens (voorzitter), opleidingshoofd muziek, LUCA School of Arts, campus Lemmensinstituut Leuven
- Peter Noten (ondervoorzitter), directeur Academie Genk – Muziek.Woord.Dans
- Viviane Michiels (secretaris), coördinator Streekfonds Een Hart voor Limburg
- Stef Vandebroek (penningmeester), algemeen directeur RIMO Limburg
- Magda Deckers, onderwijsdeskundige
- Jan Ruyters, jurist
- Leo Nouwen, coördinator jeugdwelzijnswerking GIGOS Genk

Contact

Peter Meeuwissen, coördinator, gsm 0497/58 43 51 - peter.meeuwissen@ukelila.be, www.ukelila.be

Met steun van het
Impulsfonds voor
Migrantenbeleid

Met steun van de
Vlaamse overheid

